

Aantekeningen uit de nalatenschap van

drs. J.F. van Os

31-12-1925 – 10-04-2021

© 2021 De erven van drs. J.F.van Os
gelicenseerd onder de
Creative-Commons CC BY-NC 4.0 licentie
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.nl>

U kunt

- het werk delen — kopiëren, verspreiden en doorgeven via elk medium of bestandsformaat
- het werk bewerken — herschikken, veranderen en afgeleide werken maken

onder de volgende voorwaarden:

- Naamsvermelding — De gebruiker dient de maker van het werk te vermelden, een verwijzing naar de licentie te plaatsen en aan te geven of het werk veranderd is. U mag dat op redelijke wijze doen, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat de licentiegever instemt met uw werk of uw gebruik van het werk.
- Niet-commercieel — U mag het werk niet gebruiken voor commerciële doeleinden.
- Geen aanvullende restricties — U mag geen juridische voorwaarden of technologische voorzieningen toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.

Correspondentieadres: Adriaan van Os, email adriaan@adriaan.biz

Beets (N. deel Beemster) Hervormde Kerk

18?? P. Flaes

In HO febr'1906: Sinds enkele jaren staat hier een keurig orgel, dat echter door en geschil tussen kerkvoogden en de schenker van het instrument nog nooit bespeeld is.

I.	II.	
Prestant 8 vt	Salicionaal 8 vt	Aangehangen Pedaal
Octaaf 4 vt	Holpijp 8 vt	Koppel
Quint 3 vt	Roerfluit 4 vt	
Octaaf 2 vt		
Cornet 4 st dc		(disp. van JJ)

Bennebroek. Zie arch. Bolt

Beverwijk, Hervormde Kerk

Gegevens uit:

- 'Rond een Muller-orgel van Cor Kee (HO apr'35), met interessante bronverwijzingen.
- archief Bolt.
- overige bronnen: Hess, Broekhuizen, NJ en HO, med.t.pl. zie beneden

1756 Chr. Muller, (aanbesteed '55) gekeurd door Johannes Radeker. Op een nacht zou Muller de Vox humana met die van het Haarlemse orgel hebben verwisseld (wordt door Kl.Bolt tegengesproken).

17.. Pieter Muller onderhoud

1794 H.H.Hess onderhoud (Kee, fotoc. contract in arch.Bolt, 17/5-1794 betr. schoonmaak)

.... Heineman, Strumphler, Tevis (diens opvolger), Wannewetz uit Gouda (Kee)

1846 Meere volgens Broekhuizen. M. moet de Schalmei hebben vervangen door Viola di Gamba. Broekhuizen noemt deze Fluit Travers.

1870 Gabry.

1882 Knipscheer

1901-02 Van Ingen. Hij verving Gemshoorn 4 vt door Openfluit 4 vt. Kee schrijft in 1935: orgel op dit register na ongewijzigd. Hij dacht dat de Viola di G origineel was en dat Hess' opgave omtrent de Schalmei fout moest zijn.

1936 restauratie 1937 H.W. Flentrop, de laagste inschrijver, adv. Cor Kee.

Bij mijn bezoek 1976 noteerde ik, het volgende, afgaande op hetgeen ik waarnam en hetgeen de Heer Wijting mij vertelde

M a n u a a l C-c'''

Praestant 8 voet vanaf e' dc db

Roerfluit 8 voet geheel metaal

Octaaf 4 voet

Quint 3 voet

Sesquialtera 2 sterk

Super Octaaf 2 voet

Mixtuur 4,5,6 st

Vlgs B 2 2/3'. Doorlopend niet repeterend?

C 2 1 1/3 1 2/3

F 2 2/3 2 1 1/3 1

g 4 2 2/3 2 1 1/3

c' 5 1/3 4 2 2/3 2 ....

c'' 8 5 1/3 4 2 2/3 2 2

(hier en daar anders, bv. 2 2/3 dubbel. De dubbelkoren

ontbreken gedeeltelijk)

in de bas: bekers uit 1936.

Trompet 8 voet

B o v e n m a n u a a l C-c'''

Praestant diskant 16 voet in front

Cornet diskant 4 st

Holfluit 8 voet

Quintadeen 8 voet

Gemshoorn 4 voet

Gemshoorn 2 voet

Viola di Gamba 8 voet

4 2 2/3 2 1 3/5, direct achter front (ook Kee)

gehele register van metaal en met enge roeren.

1936

conisch

1846 merkwaardig hoge labia. Gr. octaaf van Quintadeen afgeleid. Op plaats Schalmei.

Vox humana 8 voet

In bas fabrieks kelen en belering weg. Zie het niet juiste verhaal over omruiling

P e d a a l C-c'
Praestant 8 voet
Bourdon 16 voet
Octaaf 4 voet
Woudfluit 2 voet
Fagot 16 voet
Trompet 8 voet

hout

vrij eng cilindrisch
bekers eng cilindrisch
bekers ook 1936? Weet ik niet meer

Coppling Baskant
Coppling Diskant
Koppel Pedaal
Tremulant Bovenwerk

werkt niet, oorspronkelijk Mullermateriaal weg

Beverwijk Hervormde Kerk - vervolg

Kas: Eiken, ook zijwanden, zeer ondiep, imitatie eiken geschilderd. Geen achterwand althans niet direct achter de lade. Snijwerk linden. Een stuk daarvan sterk door worm aangetast.

Balgen: 1936

Mechaniek, ook koppelingen: Laukhuf

Opstelling: Manuaal en Bovenmanuaal ongeveer vlg's tekening, maar met tal van kleine onregelmatigheden (med.t.pl.). Pedaal lijkt rommeltje, aan zijkanten onder in orgel bekrompen opgesteld.

Pijpwerk: 1936 veel voetopeningen dichtgeklopt. Veel ingrepen bij tongwerken.

Klaviatuur: Waarschijnlijk geheel van Laukhuf. Alleen de frontons zijn nog van Muller. Indeling reg.kn.:

Mxt	Q 3	O 4	P 8		Tr 8	Rf 8	Sq 2	So 2
Nh 2	Gh 4	Corn	P dc 16		VdG 8	Voxh 8	Qd 8	Hf 8
Trem Bw	O 4	Bd 16	Pr 8		T 8	Fag 16	Wf 2	Kopp.ped
		Copp B			Copp D			

Latijnse spreuk aan het orgel over Muller, data, Radeker.
Ook nog aanduiding over restauratie Flentrop 1936

vO 29/5-1976

Aantal gegevens van Willem Wijtink, leerling Kl.Bolt, Haarlem 023-288425

1983 restauratie Flentrop (Adviseur Bolt) klaargekomen, 2 oude spaanbalgen kwamen ter beschikking. 27/5 weer in gebruik genomen.

Eindoordeel Bolt 1/8'83. 'Ruig dorpsorgel-plenum' behouden. Ook tongwerken zeer goed, enige reserve t.a.v. Schalmey. Nog geen middelen de bruine verflaag uit 1902 te verwijderen.

Eindrapport OC 5/8'83. Wind iets te zeer flexibel. Nieuwe Schalmey heeft karakter van Echo-Trompet. Er zijn ook stukken over bepleistering der kerk, o.m. twee krantenartikelen met waarschuwing o.m. van Renske Koning.

NJ Voor de orgelberichten uit 'Nederlandse Jaerboeken. Zie 'De Mixtuur' nr 38, mrt 1982, p 289-92). Hierin dezelfde dispositie als bij Hess.

HO okt 1910 (een verhaal over het vergelijkend examen, dat hier in 1756 plaats vond. HO jun'31 ('orgel 175 jaar oud'), HO mei en okt'36 over restauratie in dat jaar

Beverwijk, Doopsgezinde Kerk

Zie archief Bolt. Hierin stencil met deze inhoud:

1892 J. van Gelder (opgericht 1872) te Leiden

1912 overgeplaatst naar nieuw gebouwde kerk

P 8, G 8, B 8, O 4, Harmoniek 4, Celeste, O 2, Clar 8 b/d (doorsl), C-f^{'''}, aangeh p C-d', vrijwel ongewijzigd bewaard
gebleven

Enkhuizen, Doopsgezinde Kerk.

1910 F.Jos.H.Vermeulen (firma Ypma & Co), Alkmaar, pneum., P8 Hp8 VdG8 F4 O4 Wf2 Dlc8bd (Recit-toets) Ped Sb16 en koppel (HO mrt 1911)

Haarlem - Spaarnwoude - Spaarndam. Sionskerk

Uit Bolt archief:

Voorlopig rapport OC 8/4-1983: Batz 1842 voor Kon. Paleis Den Haag, 1853 Witte verplaatst het naar Zaal Kon. Muziekschool, Den Haag en vergroot het met vrij pedaal, na 100 jaar naar de Willemskerk, Den Haag. In het instituut kwam een orgel, dat door Gonzalez was afgebroken. 1964 naar Sionskerk Haarlem. Het orgel is te koop.

Er zijn prijsopgaven van Flentrop en Pels/v.L 's-Hertogenbosch.

Zie ook Oost p 296/97

Haarlem-Overveen, Huisorgel privé bezit (klaas Bolt).

In Bolt-archief nogal wat correspondentie, die vermoedelijk op dit instrument betrekking heeft. Bouwer Reil. Het orgel kon tijdelijk worden opgesteld in de kerk aan de Ramplaan (in Bloemendaal, Aerdenhout of Haarlem)

I. Ged 8, F 4, P 8 dc, O 2

II. Ged 8 (tr), F 4, Vh 8, Co 3 st

Ped Sordun 16, Co 2

Den Helder, Doopsgezinde Kerk.

Uit Bolt-archief:

- fotocopie Helderse en Nieuwedieper Krant 1863 21ste jg, nr 75.
- fotocopie 'De Mixtuur'nr 10 (mei'73), bouw 1963 door Flaes & B.
- 'Verantwoording van de herstel- en opbouw werkzaamheden aan het orgel van de Doopsgezinde Kerk te Den Helder'.
Eerst geeft hij gegevens over het orgel: 1863, Flaes & Brunjes.
P 8, O 4, O 2, Q 3 (c), Co 4 st, (c'), II. Hp 8, Sal 8, Rf 4,aangeh.p., een gemeenschappelijke windlade. Latere wijzigingen: Ped Sb 16 (pneum.toevoeging) op II Voix cel (idem), ped.koppel en ped.klav, vern. Q 3 verv. door Dubbelfluit 8 (gr.Oct doorl. in de ped.stem), Trem. ook uit deze tijd.
Besluit 1974 (door wie): Celeste wordt Q 1 1/3, wijz. opstelling Sb. Opsomming van allerlei verrichte werkzaamheden (door de ondertekenaar?) jan-sept'75 w.g. J.vd Molen.
- stukken over restauratieplannen in fasen door Vermeulen, Alkmaar
- Schrijven van Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, 1/2'84. Orgel als monument te kwalificeren, als de oorspronkelijke toestand wordt hersteld, eventueel Subbas op mechanische lade. Geen subsidie in vooruitzicht gesteld
- Schrijven aan Bolt 15/11'85. Besluit de restauratie niet door een erkende orgelmaker te laten verrichten. Geen beroep meer op Bolt als adviseur, dit alles wegens geringe kans subsidie te krijgen.

IJpendam, Hervormde Kerk.

BCmIB

ca 1725   Nicolas Willebroek (leerling F.C.Schnitger), geb voor de Herv. K. te De Rijk. (BC gaf plm 1730)
1855   overgeplaatst door Johannes Nieuwkerk, voltooid door Flaes.

Manuaal C-c^{'''}, lade N, C-f^{'''}
Prestant 8 vt   W
Roerfluit 8 vt   gr.oct. N, rest W
Octaaf 4 vt   W
Quint 3 vt (van Ond.pos) W
Octaaf 2 vt   W
Cornet 3 st (c')   N
Trompet 8 vt   W

(Oorspronkelijke dispositie Manuaal: P 8, O 4, O 2, Rsp, Mxt, Tr 8)

Onderpositief (ondermanuaal), lade origineel C-c^{'''} met uitbreiding tot f^{'''}
Holpijp 8 vt   W
Viola di Gamba 8 vt   N, oorspr.Quint 3 vt, nu op manuaal
Fluit 4 vt   N oorspr. Roerfluit 4 vt ,nu als 8 vt op manuaal
Octaaf 2 vt   W
Nihil

Windlozer
Tremulant (Onderpos?)
Koppel onder (trekkoppel)
Koppel bovenw. (drukkoppel)
Afsluiting Bovenwerk
Aangehangen pedaal

Pijpopstelling overeenkomstig front
Klaviatuur aan achterzijde
Laden (ook de oude) in prima staat
Geen kernsteken gezien

Bezocht 10/7'58 met J.J., van wie de historische gegevens stamden. Er waren toen restauratieplannen van G.A.C.de Graaf, die niet doorgingen, omdat het orgel nog in goed staat was (mon.zorg).

Medemblik, Hervormde Kerk.

Indeling registerknoppen:

Bourdon 16 vt		Regaal	Prestant 8 vt
Octaaf 4 vt		Superoct	Holpijp 8 vt
Roerfluit 4 vt	- (ventiel)	Sesquialter (Fl 4 XIX)	Cornet 3 sterk
Mixtuur 3,4 st		Octaaf	Octaaf 2 vt
Trompet 8 vt bas		Holpyp	- (Trompet 8 v dc)
	Trem hele		^
	Afsluiting		(niet orig. paneel)

(links achter organist)

Holpyp 8 vt
Sesquialter
Octaaf 2 vt
Mixtuur disk
Trompet Diskt

(rechts)

Prestant 4 vt
Quint 3 vt
Roerfluit 4 vt
Mixtuur Bas
Dulciaan Bas

Man en Rp: C - c'''

Borstw : FGA - g''a'' (met loze toetsen voor Fs, Gs, gs'')

Ped : C - h

Achter op rugwer PEB met een passer en

'Dit orgel is gemaakt door Pieter Backer, Organist alhier'

Snijwerk opzij hoofdorgelkas uit tijd rugwerk

In manuaal (dat veel vocaler klinkt) veel hogere opsnedes dan in rugwerk.

In front labium in rugwerk hoger dan in manuaal.

Let op labium verloop in front manuaal in tussenvelden onder en boven

apr of mei'77

Oosthuizen, Hervormde Kerk.

(Opgesteld voor excursie orgelweek Aalten 21/10-1987)

1521? Unbekannter Orgelmacher.

ca 1965 nach Kirchenrestauration von D.A.Flentrop wieder aufgebaut und mitteltönig gestimmt.

M a n u a l FGA-g"a"

Bourdon 16 vt (= 12 vt)

Prestant 8 vt

Octaaf 4 vt

Quint 3 vt

Woudfluit 2 vt

Sesquialtera 2 sterk dc

Mixtuur

Schagen, Hervormde Kerk

Van Dam (lijst Jongepier)

II P 27, dispositie achterzijde foto

Schoorl, Hervormde Kerk.

XVIIIa Lijkt Verhofstad of van Deventer. Veel overeenkomst met orgel te Donkerbroek (Fr). Kl. Bolt vond ook overeenkomst in pijpwerk en inscripties in beide orgels en schrijft ze toe aan Verhofstad (Arch. Bolt Donkerbroek)

1918 hier geplaatst door Spanjaard (mtp). Toen (of eerder?) front in onderkas gemaakt. (JJ LNO p 88)

Manuaal C-c''' (Volgorde slepen)

Prestant 4 vt	frontp. in bovenkas, zeer lange conducten wegens verplaatsing der lade, binnenpijpen oud, frontp. onbekend
Holpijp 8 vt	oud
Cornet 3 st	direct op lade 2 2/3, 2, 1 3/5 oud
Roerfluit 4 vt	geheel als Roerfluit gemaakt tot c'''
Octaaf 2 vt	oud
Prestant 8 vt	verm. C-H met Holpijp gecombineerd, af c' zelfstandig

Bovenwerk C-f''' mech. lade van afwijkende factuur

Gamba 8 vt XX, pneum. toevoegsel voor de lade, functioneerde niet bij ons bezoek, omvang onbekend. Volgende stemmen op lade:

Celeste 8 vt	af c' XX
Bourdon Bas 8 vt	geheel hout verm. XX
Bourdon disc 8 vt	idem
Fluit 4 vt	idem
Fluit 2 vt	conisch XX

Pedaal aangehangen C-g

Frontpijpen: In onderkas zink en buiten gebruik. Geen oude conductgaten te zien. Frontpijpen bovenkas onbekend

Kas: in lelijke bruine kleur geschilderd

Windvoorziening:

Laden: Die van Manuaal, welke zeker is verplaatst, lijkt uit de bouwtijd. Indeling als gebruikelijk bij Verhofstad/Van Deventer. Deze lade staat te ver naar achteren en bevindt zich thans op de plaats waar het front een onderwerk suggereert. Of er ooit een onderwerk is geweest is te betwijfelen. Dan zou daarvan toch bv. nog een gedekte 8 en/of 4 vt aanwezig moeten zijn. Zie ook JJ LNO p 88)

De lade van het bovenwerk is uit later tijd.

Tractuur: Het wellenbord lijkt origineel

Klaviatuur: Geplaatst achter in de orgelkas. Kennelijk omhooggebracht: Het pedaalklavier zit 40 a 50 cm boven de vloer. Hand- en voetklavieren niet origineel. Het onderklavier heeft ook toetsen voor cs'''-f''', welke met de corresponderende toetsen een octaaf lager zijn doorverbonden. Registerknoppen niet origineel, eenvoudige uitvoering, waarop registernamen. Plaats vroegere registerplaatjes nog te zien. Huidige indeling:

Hp 8	P 4	
II B bas 8		Celeste
Rf 4	Corn	
II F 4		B dc 8
P 8	O 2	
II F 2		Gmb 8
x (dichtgestopt)	x (dichtgestopt)	

Bijzonderheden: Is er dan geen manuaalkoppel?

vO bez in 1975 of'76

Weesp, Hervormde Kerk, Grote orgel.

Voormalige orgel. Gegevens bij Hess I en Broekhuysen. Hess geeft:

Manuaal Blokwerk of springlade P16 (die niet kan worden afgezet), O 4, Mxt 6 st, Sch 6 st
Bovewerk Hp 8, P 4, F 4, Gh 2, Sfl 2, T 8, Touz 8
Rugpositief P 8, Hp 8, O 4, Siflet 1¹/₂, Trtn 31/2, Sxq, Mxt 6 st, Sch 6 st, T 4
1 Tramlant, 5 blaasb, 6 x 5 vt

Boltes (HO nov 1891) schrijft: Kerk 14de eeuw, 1592 3 kl orgel maangeh.P. 20 st, 5 balgen, alleropudste verdeeling, disp. (met Blokwerk)

Huidige orgel. Historische gegevens van vóór 1978 ontleend aan Oost, voor details, zie aldaar.

- 1823 Gebr. Bätz, Utrecht. Ingebr.n. 12okt, "Vorige orgel door ouderdom onbruikbaar, gekeurd door Lingius en van den Eerden, pl. org. en door Boerse en Brachthuizer, organisten der Oude en Nieuwe Kerk te Amsterdam, door beide laatsten ingespeeld (Bz 1823, I p 511). Oorspr. disp. bij Oost, gelijk aan huidige op nomenclatuur na (o.a. 1¹/₃ v₁ heet Holquint), verder bij Seidel/Meier, die Holquint 2²/₃ geeft i.p.v. 1¹/₃, verder als originele.
- 1852 Witte, Holquint -> VdG.
- 1891 Demontage Witte, schoonmaak, orgel 1/4 toon hoger gestemd (Boltes HO nov 1891)
- 1937 Sanders bas 16' als el.ped.transmissie omgebouwd, nieuwe koppels en bakstukken.
- 1978 Blank, restauratie. 1¹/₃ v hersteld.

De door vtK en Broekhuysen genoemde gegevens zijn kennelijk aan S/M ontleend. Boltes geeft de disp. als bij vtK met volgende verschillen: Cornet 4 st ipv 5 st, VdG8 ipv Hq3

M a n u a a l (II)

Prestant 16 vt dc db
Cornet 5 sterk 8' ged
Bourdon 16 vt
Prestant 8 vt dc db
Roerfluit 8 vt
Octaaf 4 vt
Quint 3 vt
Sexquialter 3 sterk Disct verm. 2 2/3, 2, 1 1/5
Gedekte Fluit 4 vt 12 flespijpen
Octaaf 2 vt
Mixtuur 4, 6 & 8 sterk Bas Voor werkelijke grootte
Mixtuur 8 sterk Disct zie hieronder
Trompet 8 vt Bas
Trompet 8 vt Disct
Vox humana 8 vt Bas
Vox humana 8 vt Disct

R u g w e r k (I)

Prestant 8 vt
Holpijp 8 vt
Octaaf 4 vt
Roerfluit 4 vt
Sexquialter 2 sterk Disct.
Gemshoorn 2 vt gr.p. gedekt
Quintfluit 1 1/3 vt gr.oct. ged, nw, reconstr. disp
Flageolet 1 vt
Mixtuur 3, 4, 5 & 6 sterk
Fagot 8 vt

Koppeling Bas Drukkoppel: Rp aan Man
Koppeling Disct
Tremblant Manl
Tremblant Rugp.
Afsluiting Manl
Afsluiting Rugp.

C-f", C-d' (aangeh.)

Mixtuur Man

C	2	1 1/3	1	2/3				
c	2 2/2	2	1 1/3	1				
c'	4	2 2/2	2	2	1 1/3	1 1/3		
c"	5 1/3	5 1/3	4	4	2 2/3	2 2/3	2	2

Mixtuur Rw

C	2	1 1/3	1					
c	2 2/2	...						

...

Klaviatuur.. Wijde ligging ped.toetsen (vgl Amsterdam R.Luth.). Indeling reg.knoppen:

Q3	Rf8	B16	P16	Co	P8	O4	Sxq
Vh8bs	T8bs	Mxtbs	Gedf4	O2	Mxtdc	T8dc	Vh8dc
Fg8 (Rw)	AfslRp	TrRp	KoppBs	KoppDc	TrmblMan	AfslMan	Mxt (Rw)
Flg1	Gh2	Rf4	Hp8	P8	O4	Sxq	Qf1 ¹ / ₂

Tussen klavieren en lessenaar "Gebroeders Batz, Utrecht 1823".

De volgorde is exact in overeenstemming met de inwendige opbouw.

Tractuur en lade. Blank vertelde: Mechanisch wat zwaar als gevolg van enorm zware ventielen, welke, omdat ze origineel zijn, niet mochten worden vervangen.

Weesp, Hervormde Kerk, Kabinetorgel.

ca 1820 (mededeling Blank)

ca 1963 hier geplaatst door Blank na restauratie, bemoeiënissen Cor Edskes. Dispositie onduidelijk. Zie aantekeningen ander blad.

vO 17/8'78.

Westerveld Crematorium 1939? Advies over door v.Leeuwen te plaatsen orgel, uitgebracht door G.Robert, G.Stam en Joh. de Zwaan!! Men leze de vreselijke dispositie in HO mrt'39

Westerblokker, R.K. St.Michaelskerk.

1974. Jos Vermeulen, Alkmaar.

Adviseur Jos Moeskops

Bijgaande knipsels afkomstig van programma ingebruikneming op 18/10 1974, waaraan ook bovenstaande gegevens zijn ontleend.

Westgraftdijk, Hervormde Kerk.

1927 geplaatst door Bakker & Timmenga (HO jan'28 volgorde der stemmen daaraan ontleend). Naamplaatje B&T aanwezig.

Prestant 8'
Bourdon dc 16' vanaf ds'
Bourdon bas 16'
Viola di Gamba 8' gr.oct.v.Hp
Holpijp 8'
Octaaf 4'
Fluit 4'
Cornet 3 st vanaf c'
Octaaf 2'
Trompet 8' voorbereid

mechanisch
Man C-f"
Aangeh.Ped. C-c'
Ventiel
Klaviatuur opzij

De Kerk stamt uit 1902. Toen ik het orgel bezocht, dacht ik dat het instrument dan ook wel uit die tijd zou zijn.

Bezocht vO juli 1958, zelfde disp. als in HO

Zaandam, Collectie huisorgels firma Flentrop.

Op een der tentoonstellingen (rond 1980) in de Grote Kerk te Nijmegen stond het volgende exemplaar uit de collectie Flentrop:

Fluyt 4 vt	Holpyp 8 vt RH
Prest 2 vt	Fluyt 4 vt (Pr)
	Prest 2 vt

Anno 1772

(Er is dus geen doorlopende 8 vt)

De radio-opname, genoemd bij bijgaande afbeelding (kennelijk een ander exemplaar uit de verzameling) vond plaats in de jaren 50, voor zover ik mij herinner.

Zuid-Scharwoude, Hervormde Kerk

- 1881 Van Dam¹
- 1912 H.W.Flentrop, restauratie, uitbreiding met Voix Céleste en door hem ingespeeld.
Gekeurd door de Heer Otto, organist Gr,kerk, Alkmaar²
- 1932 Flentrop restauratie en uitbreiding met vrij peaal³. De dispositie werd:
I. B16 P8 Hp8 Vln8 O4 Rf4 PQ2²/₃ O2 Co3s (Mxt voorber.) T8b/d
II. P8 VdG8 Fldlc4 VxC8 Fltr4 (Nas22/3 Voorber) Gh2 Klar8 Trem
Ped Sb16, mech. sleeppl., C-f", C-d'
- 1971 Zie bespr. plaat JJ⁴
- 1985 B&T Herstel disp. herplaatsing Salicet 4' (van ander vDam-orgel). Open plaatsen ingevuld, vrij ped toegevoegd⁵

¹ lijst JJ
² HO 9 58
³ HO 29 36 en 30 20
⁴ 75 420
⁵ HO 81 025